

для виконання одного з основних завдань кримінально-виконавчого законодавства – виправлення та ресоціалізації засуджених, запобігання вчиненню нових злочинів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гернет М.Н. История царской тюрьмы: в 5 т. / М.Н. Гернет. – М.: Государственное издательство юридической литературы, 1950. – Т. 1. – 384 с.
2. Рыбников В.В. История правоохранительных органов отечества / В.В. Рыбников, Г.В. Алексушин. – М.: Изд-во «Щит», 2007. – 320 с.
3. Іваньков І. Історико-правовий аналіз діяльності органів і установ виконання покарань на території України (кінець 19 – середина 20 сторіччя): монографія / І. Іваньков, А. Чайковський; за заг. ред. докт. юрид. наук, проф. І.Г. Богатирьова. – Бровари: ХмЦНТЕІ, 2010. – 208 с.
4. Симонян А.В. Лишённые свободы и их распределение по исправительных учреждениях: дисс. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.08 / Симонян Артур Владимирович. – Краснодар, 2003. – 180 с.
5. Малиновский И. Исправительно-трудовые кодексы отдельных республик или Исправительно-трудовой кодекс СССР / И. Малиновский // Вестник советской юстиции. – 1928. – № 1. – С. 623–624.
6. Кримінально-виконавче право України: навч. посібник / [О.М. Джужа, С.Я. Фаренюк, В.О. Корчинський та ін.]; під. ред. О.М. Джужи. – К.: Юрінком Інтер, 2002. – 446 с.
7. Уголовно-исполнительное право: [учебник / под ред. И.В. Шмарова]. – М.: БЕК, 1996. – 418 с.
8. Мінімальні стандартні правила поводження з в'язнями // ООН Аналіз проблем запровадження громадського моніторингу в установах державного департаменту України з питань виконання покарань: [посібник]. – К.: КІМ, 2007. – 536 с.
9. Европейские пенитенциарные правила / Трубников В.М., Шинкарьов Ю.В. // Збірник нормативних актів з кримінально-виконавчого права України. – Х.: Харків юридичний, 2008. – С. 127–167.
10. Яковець І.С. Первинна класифікація засуджених до позбавлення волі та їх розподіл в установи виконання покарань: монографія / І.С. Яковець. – Х.: вид-во «Кроссруд», 2006. – 208 с.
11. Яковець І.С. Первинна класифікація засуджених до позбавлення волі та їх розподіл в установи виконання покарань: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.08 «Кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право» / І.С. Яковець. – Х., 2005. – 31 с.

УДК 343.278

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ПОКАРАННЯ У ВИДІ ПОЗБАВЛЕННЯ ПРАВА ОБІЙМАТИ ПЕВНІ ПОСАДИ АБО ЗАЙМАТИСЯ ПЕВНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

Житник Г.В., викладач-методист

Інститут кримінально-виконавчої служби

У статті автор розглядає проблемні питання застосування покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. Робиться висновок щодо доцільності дослідження даного виду покарання.

Ключові слова: проблемні питання, покарання, засуджені, позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю

Житник Г.В. НЕКОТОРЫЕ ПРОБЛЕМНЫЕ ВОПРОСЫ ПРИМЕНЕНИЯ НАКАЗАНИЯ В ВИДЕ ЛИШЕНИЯ ПРАВА ЗАНИМАТЬ ОПРЕДЕЛЕННЫЕ ДОЛЖНОСТИ ИЛИ ЗАНИМАТЬСЯ ОПРЕДЕЛЕННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬЮ / Институт уголовно-исполнительной службы, Украина

В статье автор рассматривает проблемные вопросы применения наказания в виде лишения права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью. Делается вывод о целесообразности исследования данного вида наказания.

Ключевые слова: проблемные вопросы, наказание, осужденные, лишение права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью.

Zhytnyk G.V. SOME PROBLEM QUESTIONS CONNECTED WITH EXECUTION OF PROHIBITION TO HOLD SPECIFIED OFFICES AND ENGAGE IN SPECIFIED ACTIVITIES AS A TYPE OF PUNISHMENT / Institute of the criminal-executive service, Ukraine

The article is dedicated to analysis of problem questions connected with execution of prohibition to hold specified offices and engage in specified activities as a type of punishment. The conclusion concerning appropriateness of its research is carried out.

Key words: problem questions, punishment, convicts, prohibition to hold specified offices and engage in specified activities.

З проголошенням незалежності України розпочався процес розбудови демократичної, соціальної та правової держави. У зв'язку з цим сучасна кримінальна політика орієнтує законодавство та правозастосовну практику на подальше поглиблення диференційованого підходу до застосування кримінального покарання як засобу протидії злочинності. Ця тенденція вимагає наявності широкої системи примусових заходів впливу на осіб, які вчинили злочини, і визначення оптимальних меж їх застосування.

Одним із видів покарань, не пов'язаних із позбавленням волі, є позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю (ППОППЗПД), передбачене в ст.55 КК України, що може бути призначене як основне або як додаткове покарання. У певних випадках застосування саме цього виду покарання дозволяє досягти мети покарання, зокрема, спеціальної (приватної) превенції, з мінімальним обмеженням природних прав людини й уникнути негативних наслідків застосування позбавлення волі.

Проблемам кримінального покарання в науці завжди приділялась велика увага. Вони розглядались в дисертаційних дослідженнях, монографіях, відповідних розділах підручників та навчальних посібників, наукових статтях тощо. Великий внесок у розробку проблем покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю внесли знані науковці: Л.В. Багрій-Шахматов, М.І. Бажанов, Ю.В. Баулін, І.Г. Богатирьов, І.М. Гальперін, В.К. Гришук, Р.М. Гура, Т.А. Денисова, М.Д. Дурманов, В.К. Дуюнов, М.П. Журавльов, М.В. Кірюшкін, В.С. Комісаров, М.Й. Коржанський, Г.О. Крігер, Н.В. Кузнеченко, А.В. Лужбін, Ю.І. Ляпунов, В.П. Малков, В.П. Махоткін, М.І. Мельник, В.Д. Меньшагін, О.С. Міхлін, С.І. Нікулін, А.А. Піонтковський, В.І. Плохова, С.В. Полубинська, Ш.С. Рашковська, П.С. Ромашкін, Н.А. Сафаров, В.В. Сташис, А.Х. Стапанюк, М.О. Стручков, В.Я. Тацій, В.П. Тихий, Ю.М. Ткачевський, В.М. Трубников, В.І. Тютюгін, О.Г. Фролова, М.Л. Хавронюк, О.Л. Цветинович, С.Д. Шапченко, Н.В. Шепелева, С.С. Яценко та інші.

Метою статті є аналіз проблемних питань застосування покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю та обґрунтування доцільності дослідження даного виду покарання.

ППОППЗПД як основне та як додаткове покарання передбачене в 148 санкціях норм Особливої частини чинного Кримінального кодексу України (КК України) (21,2 % до загальної кількості санкцій норм Особливої частини КК України), у той час як у КК України, який утратив свою чинність, цей вид покарання був передбачений лише в 70 санкціях його норм.

Усього санкції статей Особливої частини чинного КК України передбачають 25 випадків застосування покарання у виді ППОППЗПД як основного виду покарання (3,6% до загальної кількості санкцій), та 124 випадки як додаткового (17,7%). Для порівняння, санкції статей Особливої частини КК України, який утратив чинність, передбачали 12 випадків застосування покарання у виді ППОППЗПД як основного виду покарання та 58 випадків як додаткового.

Таким чином, цей вид покарання як основний або додатковий у чинному КК України передбачений у понад як вдвічі більше нормах порівняно з КК України 1960 р. Тому актуальність дослідження такого виду покарання як ППОППЗПД з набранням чинності новим КК України значно зросла. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною

діяльністю належить до видів покарань, які найбільше потребують спеціального комплексного дослідження, тому що призначення та виконання саме цього виду покарання містить багато проблем. Про це свідчить, насамперед, малий відсоток та подальше стійке скорочення випадків призначення та виконання порівняно із застосуванням інших видів покарань, зокрема, позбавленням волі на певний строк.

Якщо у 2009 р. по Україні кількість засуджених до покарання у виді ППОППЗПД становила 5247 осіб (2,36% від загальної кількості засуджених за цей період), то з кожним роком ці показники знижуються. І вже у 2011 р. по Україні кількість засуджених до покарання у виді ППОППЗПД знизилась приблизно у два рази, до 2586 осіб (1,29% від загальної кількості засуджених за цей період). Також неоднозначне тлумачення правової природи цього виду покарання не дає можливості судам правильно його призначати. У науці та на практиці з'ясування сутності цього виду покарання практично не існує. Іноді суди, призначаючи покарання у виді ППОППЗПД, не завжди правильно визначають заборонені категорії посад і види діяльності та обчислюють строки цього виду покарання тощо.

Кара щодо засудженого здійснюється завжди, коли застосовується покарання. Вона є не тільки метою, а й сутністю будь-якого виду покарання, у тому числі й покарання у виді ППОППЗПД, і виражається насамперед у самому факті засудження особи, у негативній суспільно-моральній оцінці поведінки винного, яка міститься у вироку, а також у тих обмеженнях і позбавленнях фізичного, матеріального і морального характеру, які зазнає особа при засудженні та відбуванні покарання.

Негативна суспільно-моральна оцінка виступає суттєвим елементом кари будь-якого покарання, спричиняє засудженому страждання морального характеру, змушує його іноді переглянути свої життєві позиції, відмовитися від шкідливих звичок та поглядів. Але кара в такому виді покарання як ППОППЗПД має свої притаманні тільки йому особливості, які полягають у тому, що суд (орган держави) позбавляє особу тих прав, які надані й гарантовані самою державою.

Каральна сутність цього виду покарань полягає в тому, що засуджений протягом установленого у вироку суду строку суттєво обмежується в праві вибору за власним розсудом роду занять або роботи. При влаштуванні на роботу по закінченню строку, який визначений у вироку суду, яким особа засуджена до покарання у виді ППОППЗПД безперервний трудовий стаж роботи переривається. Звісно, що цей фактор тягне за собою ряд несприятливих для засудженого правових наслідків [10, 18].

Важливо, щоб кара відповідала принципу справедливості. Справедливість – це приборкання сили мудрістю. Справедливість покарання – це об'єктивне, неупереджене, насправді законне застосування до громадянина, який вчинив злочин, виду та міри (розміру) покарання. У філософії ще з давніх часів розрізняють зрівняльний та розподільний аспекти справедливості. У кримінальному праві зрівняльний аспект знаходить своє вираження у рівності громадян перед законом, єдиних підставах і межах відповідальності, а розподільний – в індивідуалізації покарання з урахуванням не тільки об'єктивної сторони діяння, а й людського фактора, в даному випадку особистісних якостей людей, які засуджуються за вчинення злочину або звільняються від кримінальної відповідальності.

Покарання у виді ППОППЗПД повністю відповідає меті покарання, адже каральна функція полягає в тому, що суд визнає неможливим збереження за винною особою права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю протягом часу, встановленого вироком. Застосування цього покарання призводить до втрати або обмеження деяких пільг і переваг. Так, через відносно тривалий термін цього покарання воно може призвести до декваліфікації засудженого, спричинити перерву спеціального трудового стажу, необхідності набуття нової спеціальності, тим самим заподіює винній особі не тільки моральних страждань, а й зачіпає її майнові інтереси [9, 241].

Виправлення засудженого – це такі зміни його особистості, які роблять його безпечним для суспільства, характеризують його схильність до правомірної поведінки, поваги до правил і традицій людського співжиття. У цілому виправлення засуджених як процес полягає в систематичному, науково обґрунтованому, гуманному впливі на засуджених, що відбувають

покарання за вироком суду, з урахуванням виду, строку і специфіки покарання, а також встановленого порядку його відбування.

На відміну від покарань, покликаних виправляти засуджених на основі залучення до праці, досліджуване нами покарання, навпаки, передбачає примусове звільнення засудженого від виконуваної роботи або діяльності. Звичайно, засуджений, покараний таким чином, не позбавляється права на працю взагалі, і може влаштуватися (якщо перебуває на волі) на інше місце. Отже, виправний вплив досліджуваного покарання полягає в самому його змісті, у тому, що засуджений, втративши можливість продовжувати виконання колишніх службових або професійних функцій, відчуває негативну оцінку своєї протиправної поведінки суспільством, переживає, кається, не хоче бути покараним за подібне діяння. Інакше кажучи, у такому покаранні як ППОППЗПД елементи карального й виховного впливу виокремити неможливо.

Нічим не виправдана відмова від застосування покарання у виді ППОППЗПД до засуджених, які використали свою посаду або діяльність в злочинних цілях, що суперечить завданню боротьби зі злочинністю. Адже цей вид покарання здатний відігравати важливу роль як у виправленні засуджених, так і в загальному та спеціальному запобіганні правопорушенням. Певною мірою це досягається завдяки каральним властивостям даного виду покарання: у зв'язку з його застосуванням засуджені змушені переходити на іншу роботу, нерідко менш кваліфіковану, нижче оплачувану; втрачаються і сталі соціальні зв'язки винного, його авторитет і репутація. Усе це завдає винному моральних переживань, істотно зачіпає його майнові інтереси.

Треба зазначити, що серед учених немає єдиної думки в оцінці сутності поняття „перевиховання” та його відмінності від „виправлення” [2, 65]. Наприклад, М.І. Бажанов указував, що ставити перед покаранням мету перевиховання – це значить перебільшувати можливості покарання як соціального явища [1, 134].

Російські вчені, які спеціально досліджували проблему мети і функцій покарання у новому КК РФ, слушно зазначають, що у кримінальному законі повинні бути закріплені тільки ті цілі, які є специфічними для кримінального права і можуть бути досягнуті його засобами. Тому вони заперечують таку мету, як виправлення засудженого, оскільки реально вона може бути досягнута лише при виконанні покарань, а тому і повинна мати відображення у кримінально-виконавчому законі, і виділяють дві мети покарання – відновлення соціальної справедливості і запобігання вчиненню нових злочинів [3, 82-83].

Покарання у виді ППОППЗПД належить до числа покарань з вираженим превентивним потенціалом, що реалізується як у плані запобігання вчиненню нових злочинів самими засудженими (спеціальна превенція), так і іншими особами (загальна превенція).

Не зупиняючись докладно на аналізі дискусій з проблем загального й спеціального запобігання, підкреслимо лише те, що, на нашу думку, запобігання є спеціальним у тих випадках, коли воно адресоване певним групам чи категоріям осіб, а загальним – коли воно адресоване всім громадянам і спрямоване на утримання їх від вчинення злочинів під загрозою (страхом) покарання та пов'язаними з ним державним і громадським засудженням, а також різноманітними обмеженнями та позбавленнями прав і свобод.

Покарання у виді ППОППЗПД має на меті недопущення вчинення засудженим у подальшому злочинів за допомогою використання певної посади або в результаті зайняття певною діяльністю. Це покарання покликано забезпечити запобігання вчиненню повторних злочинів, пов'язаних зі службовою, професійною або непрофесійною діяльністю винної особи.

Соціально-превентивна роль досліджуваного покарання характеризується також здійсненням загальнопереджувального впливу, що не полягає лише в погрозі покаранням, породжуваному ним ефекту залякування, а сприяє виробленню у громадян позитивних соціально-правових установок, що забезпечують правомірну поведінку і сприяють підвищенню соціальної активності громадян у правовій сфері.

На думку В.К. Дуюнова та О.Л. Цветиновича, покарання у виді ППОППЗПД є одним із найбільш ефективних і, отже, найбільш перспективних видів покарання. Про його ефективність свідчить, зокрема, той факт, що рецидив серед засуджених із застосуванням цього додаткового покарання у два рази менше рецидиву серед аналогічної категорії засуджених, до яких додаткове покарання

не застосовувалося. У той же час Р.М. Гура робить висновок, що в результаті виконання покарання у виді ППОППЗПД цілі покарання досягаються не завжди [4, 6].

Згідно з ч.3 ст.50 КК України, покарання не має на меті завдати фізичних страждань або принизити людську гідність. Покарання у виді ППОППЗПД також не має на меті завдати фізичних страждань або принизити людську гідність.

Конституція України визначає, що кожен має право на повагу до його гідності і ніхто не може бути підданий катуванню, жорсткому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню. Тому покарання у виді ППОППЗПД, як і будь-яке інше покарання, не має на меті завдати фізичних страждань або принизити людську гідність, хоча засуджений, відбуваючи покарання, відчуває певний дискомфорт і переживає, відповідно до виду покарання, страждання морального характеру.

Фізичні страждання – це такі страждання, які виникають внаслідок негативного впливу на фізичну сферу особи, тобто фізичний біль – певний фізичний стан людини, який визначається сукупністю фізіологічних процесів центральної нервової системи, викликаний надміру сильними чи руйнівними подразненнями. Фізичний біль має гнітючий, тяжкий характер. У психічно здорової людини фізичні страждання неминуче викликають моральні страждання, які можуть проявлятися у формах образи, сорому, горя, депресії, почуття незворотної втрати тощо.

Гідність – внутрішня самооцінка особою власних якостей, здібностей, світогляду, свого суспільного значення, що ґрунтується на громадському, тобто публічному визначенні цінностей цієї особи.

Що стосується функцій покарання, у тому числі й функцій покарання у виді ППОППЗПД, то вони, на думку російських вчених, такі: 1) охоронна (КК встановлює санкції за різні посягання і визначає підстави й умови, за наявності яких ці санкції реалізуються); 2) каральна (засуджена особа піддається певним позбавленням чи обмеженню прав і свобод); 3) виховна (особа, яка вчинила злочин, піддається негативній правовій і морально-політичній оцінці від імені держави); 4) попереджувальна (утримання від злочинів осіб, які в силу своєї антисоціальної і антиправової спрямованості здатні порушити кримінально-правову заборону).

Серед діяльності, права на яку може позбавити в обвинувальному вирокі суд, є підприємницька діяльність. За ч.1 ст.42 Конституції України кожен має право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом [5]. Так, згідно з ч.1 ст.43 Господарського кодексу України, підприємці мають право без обмежень самостійно здійснювати будь-яку підприємницьку діяльність, яку не заборонено законом [6]. У свою чергу, підприємництво – це самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку.

Отже, ППОППЗПД – це заборона засудженому упродовж певного строку, визначеному в обвинувальному вирокі суду, займатися самостійною, ініціативною, систематичною, на власний ризик господарською діяльністю, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку, у зв'язку з якою ним було вчинено злочин, і що визначена в обвинувальному вирокі суду, який набрав чинності.

Розглянемо *ознаки* позбавлення права займатися підприємницькою діяльністю. По-перше, позбавлення права займатися підприємницькою діяльністю – це заборона, що забезпечується силою державної влади в межах закону. Невиконання цієї заборони тягне за собою застосування до особи державного примусу. По-друге, ця заборона поширюється лише на засудженого до цього виду покарання і не стосується інших осіб. Ця заборона не може розповсюджуватися на членів родини, родичів та знайомих засудженого. По-третє, це позбавлення права діє упродовж певного, точно визначеного строку, який повинен бути визначений у роках та (або) місяцях. Він не може бути нижче від найнижчої та вище від найвищої межі, встановленої для даного виду покарання в Загальній частині КК України. Таким чином, строк, на який призначається позбавлення права займатися підприємницькою діяльністю, має бути визначений в обвинувальному вирокі суду, у якому суддя фіксує, що заборона стосується лише тієї діяльності, що згідно із Законом України „Про підприємництво” визнається підприємницькою.

Слід також наголосити, що заборона займатися підприємницькою діяльністю може розповсюджуватися як на всю підприємницьку діяльність, так і на певний її вид чи види. Це залежить від конкретних обставин справи й визнання судом за неможливе збереження за винним права займатися підприємницькою діяльністю взагалі або певним видом чи видами підприємницької діяльності. Тому вчинений засудженим злочин повинен бути пов'язаний з його підприємницькою діяльністю. Необхідно зауважити, що при винесенні вироку конкретний вид або види забороненої підприємницької діяльності повинні бути зазначені в обвинувальному вирокі суду.

Позбавлення права займатися підприємницькою діяльністю виявляється у трьох формах: відмова у реєстрації як суб'єкта підприємницької діяльності особи, яка не була зареєстрована і яку суд позбавив права займатися підприємницькою діяльністю; скасування реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності, який уже був зареєстрований на момент набрання чинності обвинувальним вирокі суду і якого суд позбавив права займатися будь-якою підприємницькою діяльністю або видом чи видами підприємницької діяльності, дозвіл на які мала ця особа; перереєстрація суб'єкта підприємницької діяльності, якого суд позбавив права займатися одним із видів підприємницької діяльності, дозвіл на які мала ця особа [7, 166].

Певні обмеження права займатися підприємницькою діяльністю містяться і в самому законі. Згідно з ч.2 ст.42 Конституції України підприємницька діяльність депутатів, посадових і службових осіб органів державної влади та органів місцевого самоврядування обмежується законом. За ч.4 ст.43 Господарського кодексу України здійснення підприємницької діяльності забороняється органам державної влади та органам місцевого самоврядування. Підприємницька діяльність посадових і службових осіб органів державної влади та органів місцевого самоврядування обмежується законом у випадках, передбачених ч.2 ст.64 Конституції України [8].

Враховуючи викладене, робимо висновок, що процес виконання та відбування ППОППЗПД містить в собі багато протиріч. Зміни в суспільстві породжують нові проблеми, які потрібно постійно аналізувати та вирішувати. Останнім часом ці зміни мали кардинальний характер, що суттєво вплинуло на діяльність суб'єктів виконання ППОППЗПД, що свідчить про доцільність подальших досліджень даного виду покарання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бажанов М.И. Назначение наказания по советскому уголовному праву / М.И. Бажанов. – Киев: Вища школа. Головное изд-во, 1980. – 216 с.
2. Бугаєв В.А. Правове закріплення спеціальних кримінальних покарань у кримінальному законодавстві України / В.А. Бугаєв // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2004. – № 4(30). – С. 64–70.
3. Зубкова В.И. Уголовное наказание и его социальная роль: теория и практика / В.И. Зубкова. – М: Изд-во НОРМА, 2002. – 304 с.
4. Гура Р.М. Виконання покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.08 „Кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право” / Р.М. Гура; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. – Х., 2003. – 20 с.
5. Богатирьов І.Г. Періоди розвитку кримінальних покарань, альтернативних позбавленню волі (історико-правовий аспект) / І.Г. Богатирьов // Юридична Україна. – 2004. – № 5. – С. 63–68.
6. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. №436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – №№18, 19–20, 21–22. – Ст. 144.
7. Денисов С.Ф. Покарання, пов'язані з позбавленням певних прав, за кримінальним законодавством деяких зарубіжних країн / С.Ф. Денисов, Д.С. Шиян // Влада. Людина. Закон. Юридичний науково-публіцистичний журнал. – 2002. – № 6 (червень). – С. 165–169.
8. Коментар до Конституції України / За ред. д.ю.н. В.Б. Авер'янова, В.Ф. Бойко. – К.: Ін-т законодавства Верховної Ради України, 1996. – 377 с.

9. Шиян Д.С. Підстави та умови призначення покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю / Д.С. Шиян // Актуальні проблеми кримінального і кримінально-процесуального законодавства і практики його застосування: зб. тез доповідей учасників Регіонального круглого столу. Хмельницький: ХІУП, 2002. – С. 240–242.
10. Васильев А.И. Исполнение уголовных наказаний, не связанных с мерами исправительно-трудового воздействия на осуждённых: учеб. пособие / А.И. Васильев, А.Н. Павлухин. – Рязань: РВШ МВД СССР, 1988. – 84 с.

УДК 343.265

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ КОНТРОЛЮ ЗА ОСОБАМИ, ЗВІЛЬНЕНИМИ ВІД ВІДБУВАННЯ ПОКАРАННЯ З ВИПРОБУВАННЯМ

Журова І.І., здобувач

*Навчально-науковий інститут права та масових комунікацій
Харківського національного університету внутрішніх справ*

Стаття присвячена проблемним питанням контролю за особами, звільненими від відбування покарання з випробуванням.

Ключові слова: контроль, засуджений, покарання, звільнення, випробування.

Журова И.И. НЕКОТОРЫЕ ПРОБЛЕМНЫЕ ВОПРОСЫ КОНТРОЛЯ ЗА ЛИЦАМИ, ОСВОБОЖДЕННЫМИ ОТ ОТБЫВАНИЯ НАКАЗАНИЯ С ИСПЫТАНИЕМ / Харьковский национальный университет внутренних дел, Украина

Статья посвящена проблемным вопросам контроля за лицами, освобожденными от отбывания наказания с испытанием.

Ключевые слова: контроль, осужденный, наказание, освобождение, испытание.

Zhurova. I.I. SOME PROBLEM QUESTIONS CONNECTED WITH EXECUTION OF CONDITIONAL SENTENCE / Kharkiv national university of internal affairs, Ukraine

The article is dedicated to problem questions of conditional sentence.

Key words: control, convict, punishment, release, probation.

Варто зазначити, що порядок здійснення контролю за звільненими з випробуванням ми розглядаємо як сукупність правовідносин та правових засобів, що складають основу процесу контрольної діяльності кримінально-виконавчої інспекції, які застосовуються в певній послідовності – етапам, визначеній законодавством.

Вивчення практичних питань здійснення контролю є потребою як науковою, так і правозастосовною. Сучасний стан здійснення контролю за звільненими з випробування, на наш погляд, необхідно розглядати через порядок його здійснення. Такий підхід дасть можливість виявити невирішені питання правового регулювання окремих стадій чи змістовних елементів контролю, а також запропонувати зміни до законодавчих актів, які регламентують здійснення контролю за звільненими з випробуванням.

Найбільшу кількість норм щодо здійснення контролю за звільненими з випробуванням містить Інструкція. Аналіз вказаного акта дає підстави класифікувати дії кримінально-виконавчої інспекції при здійсненні контролю засуджених на забезпечення обліку та реєстрації засудженого, власне контрольні, інформативні, при зміні стану чи певного юридичного факту.

Теоретичним підґрунтям підготовки статті стали праці вітчизняних та зарубіжних вчених таких як: І.М. Агзамов, С.С. Банников, Ю.В. Бишевський, І.Г. Богатирьов, С.В. Бородин, С.М. Будатаров, А.Я. Гришко, Г.В. Дровосеков, М.П. Журавльов, В.Є. Квашиш, В.М. Кондрат'єв, С.І. Комарицький, Ф.Г. Максюков, Ю.Б. Мельникова, С.А. Міклін, С.А. Міхлін, М.В. Ольховик, П.Ф. Пашкевич, О.І. Петров, І.С. Ретюнських, А.К. Романов,